ԻԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6264 — ՕԳՈՍՏՈՍ 19/1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1906 — ԵՇԱԲԹ — 12 ՐԷՃԷՊ 1324 — ԻԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6264

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Գալաթիա, Գալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galatay CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գալստեան զաւառներու համար տարեկան 160 ղր.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի.
դրուագի փուլը 100 դրուագի համար։
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վճարուի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԲԱՐԵԲԱՍՏԻԿ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌ

ՂԱԶԻ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ Բ.

ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ

ՍԵԾԱՆՈՒՆ ԽՆՋԵՆԱԿԱԼԻՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Մեծ ոգեւորութեամբ և անհուն ցնծութեամբ կը տօնուի այսօր կայս. Դահակալութեան բարեբաստիկ տարեդարձը մայրաքաղաքիս մէջ ու երկրին ամէն կողմերը, ուր միլիոնաւոր հաւատարիմ հպատակներ սրտաբուխ մաղթանքներ կ'ընեն Ն. ԿԱՑՍ. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ թանկագին կենաց և արեւշատութեան համար, որ արթուն այչքով և հայրական հոգածութեամբ կը հսկէ Իր ժողովրդեան վրայ։ Ամէն կողմ լուսավառութեան չքեղ պատրաստութիւններ տեսնուած են՝ փայլուն կերպով տօնելու համար Վեհափառ Սուլթան Համիտ Բ. կայսեր Դահակալութիւնը, որ մեծ բարիք մը եղած է երկրին բարօրութեան համար։

Արդարեւ, կը բաւէ յետսահայեաց ակնարկ մը նետել, հասկնալու համար թէ Վեհափառ Սուլթանին Դահակալութենէն ի վեր որքան յառաջդիմած է երկիրը, բարոյապէս թէ նիւթապէս։ Կայս. Հովանիին ներքեւ իրագործուած յառաջդիմութիւնը ի վեր կը հանէ այն թանկագին ծիրքերը, որով օժտուած է Ն. ԿԱՑՍ. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԻՒՆԸ, իմաստուն կերպով կառավարելու համար Թուրքիոյ պէս ընդարձակ երկիր մը, ուր միլիոնաւոր մարդիկ կը բնակին, ամէն ցեղէ ու ազգէ, այլազան կրօնքներով, բարքերով, սովորոյթներով ու լեզուներով։ Շնորհիւ Իր հայրական հոգածութեան ու դուրգուրանքին, այլացեղ ու այլակրօն հպատակները միշտ անդորր ու երջանիկ կ'ապրին, անկեղծ մաղթանքներ ընելով երկրին Վեհապետին արեւշատութեան համար։

Դահակալութեան այս բարեբաստիկ տարեդարձին առթիւ ամէնուն մտքին առջեւ կը պատկերանայ բովանդակ յառաջդիմութիւնը, որ երկրին մէջ իրագործուած է։ Բաղդատմամբ երեսուն տարի առաջուան, երկրին անտեսական վիճակը մեծապէս բարգաւաճած է, շնորհիւ բազմաթիւ հանրօգուտ ձեռնարկներու, որոնք մղում կուտան երկրին վաճառականութեան ու ճարտարարուեստին։ Երկաթուղիներու շինութիւնը ամէնէն աւելի նպաստած է երկրին անտեսական զարգացման, բնիկ արտադրութեանց ապառաջը աւելցնելով։ Անատոլուի երկաթուղիին անօրինակ զարգացումը պերճախօս ապացոյց մըն է թէ ներքին գաւառները որքան օգտուած են փոխադրութեան արագ և դիւրին միջոցներէ։ Ճարտարագործական հաստատութիւններն ալ հետզհետէ կ'աւելնան և վաճառականութեան սատար կ'ըլլան տակաւ։ Ամէն կարգի արհեստներու մղում կը տրուի, ապրուստի միջոցները դիւրացնելով, ինչպէս շերամարուծութիւնը մասնակի եւ նոյն իսկ հեռաւոր գաւառներու մէջ։ Երեսի վրայ մնացած հանքեր ալ հետզհետէ կը շահագործուին, անտառները աւելի խնամով կը պահպանուին, ու երկրագործութիւնը աւելի գիտական մէթոտներով կը մշակուի, շնորհիւ մասնագէտ երկրագործներու, որոնք պետական վարժարաններու մէջ կը պատրաստուին։ Տնտեսական ձեռնարկներու շարքին մէջ պէտք է յիշել նաև հասարակական ձեռնարկներու շարքին մէջ պէտք է յիշել նաև հասարակական ձեռնարկները, որոնք օր օրի կ'աւելնան ու նոր դիւրութիւններ կ'ընծայեն, երկրին ելմտական վարկը բարձր պահելով։ Երկրագործական պանքները, գաւառներու մէջ, փոխառութիւններ կ'ընեն հողագործներու, որով այս վերջինները կ'ազատին վաշխառուներու ձեռքէն և աւելի դիւրաւ կը ճարեն իրենց օրապահիկը։

Այս ամէն մարդասիրական ձեռնարկները կը յայտնին շնորհիւ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ թանկագին պաշտպանութեան, որ միշտ կը քաջալերէ երկրին բարգաւաճման ու իր հաւատարիմ հպատակներուն բարօրութեան նպաստող ամէն ձեռնարկ։

Բայց միայն նիւթապէս չէ բարգաւաճած երկիրը, այլ և բարոյական յառաջդիմութեան շաւղին մէջ կը գտնուի, որուն սատար եղած են առաւելապէս կրթական հաստատութիւնները։ Ատոնց թիւը անօրինակ կերպով աւելցած է Ն. ԿԱՑՍ. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ կրթասէր հովանիին շնորհիւ։ Ներքին գաւառներու մոցուած անկիւններուն մէջ իսկ դպրոցներ հիմնուած են և կրթութեան բարիքը ամէն կողմ կը ծաւալի։ Կրթական բարձրագոյն հաստատութիւնները հետզհետէ կը կատարելագործուին, մասնագիտական ուսմանց հետեւողներուն լիապէս գոհացում տրուելով։ Կրթական ծրագիրները առնասարակ կը բարեփոխուին և ջանք կը տարուի գործնական կրթութիւն մը տալու մատաղ սերունդին։ Դեղարուեստ ու Գրականութիւն ալ իրենց քաջալերութեան բաժինը կը ստանան։ Իսկ գիտութեան զգացումը ամէնէն աւելի մշակուած է, բարեգործական հաստատութեանց յարաճուն յաւելումովը։ Ամէն կողմ հիւանդանոցներ, պատսպարաններ, որբանոցներ կը գտնուին, մարդկային թշուառութիւնները պարզելու համար։ Այդ հաստատութեանց մէջ տիպար կը հանդիսանայ Համիտիէ հիւանդանոցը, որ ամէն գիտական կատարելագործութիւններով օժտուած է։ Ինչպէս յայտնի է, բարեգործական ամէն կարգի հաստատութիւններ միշտ կը վայելեն առատագութ Վեհապետին անսպառ շնորհները։ Այսպէս մեր Ազգ. հիւանդանոցը և Խաչիւղի Գալիֆեան որբանոցը հացի ու մսի առատ պարէն մը կը ստանան, որուն շնորհիւ կը հաւասարակշռուի իրենց եկամտացոյցը։

Ակներև իրողութիւն մըն է որ Թուրքիա աւելի հզօր պետութիւն մը դարձած է ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ Դահակալութեան օրով, որ ամէն ջանք ի գործ կը դնէ երկրին զինուորական ու քաղաքական վարկը բարձր պահելու համար։ Ցամաքային բանակը, նորանոր կատարելագործութիւններով օժտուած, անդիմադրելի ուժ մը կը կազմէ, իսկ նաւատորմը նոր յաւելումներ կը կրէ հզօր մարտանաւերու շինութեամբ, որոնք ծովային պատկառելի ուժ մը առաջ կը բերեն։ Թուրքիա, այսպէս զօրացած, թանկագին երաշխիք մը կ'ընծայէ աշխարհի խաղաղութեան։

Ու այս ամէնը իրագործուած է մեծազօր Վեհապետին՝ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏ Բ. ԿԱՑՍԵՐ բարձր նախաձեռնութեամբ, որ այնքան մեծ գուրգուրանք մը կը տածէ Իր հաւատարիմ ժողովրդեան նկատմամբ։ Փոխադարձաբար, Թուրքիոյ միլիոնաւոր բնակիչներն ալ ամէն առթիւ իրենց սրտաբուխ մաղթանքները կը լսենն, իրենց վայելած անգին բարիքներուն համար։ Մամուլը բարեբաղդութիւնն ունի ամէն օր արձանագրելու Ն. ԿԱՑՍ. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ թանկագին շնորհներն ու իմաստուն խորհուրդները։ Ուստի «Արեւելք» ևս նուիրական պարտք կը համարի մասնակցիլ երախտագիտական արտայայտութեանց ու ցնծագին խրախճանքներուն, գոչելով.

ԿԵՑՑԷ, ՑԱՐԻՏՑ ԿԵՑՑԷ
ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԵՒ ՄԵԾԱՆՈՒՆ Ինքնակալն ԹՈՒՐՔԻՈՅ
ՎԵՀ, ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԸ ՂԱԶԻ

ԱԶ ՈՒ ԶԱԽ

ԾՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Անգլեաներ՝ ծնողներու վարժարանի մը պէտքին վրայ կը խօսէին, պէտք մը՝ զոր ֆրանսական շարժումներէ մը չեն առած էր, եւ որուն գոհացումը կրնար հնմարիա բարիք մը դառնալ մարդկային ընկերութեան համար։

Վերջին թղթակցերով հասած թերթերը՝ այդ կարգի ձեռնարկի մը իրականացումը կ'արձանագրեն։ Մանչերու յատուկ դպրոց մը բացուեր է Խարտում, բացուեր է Ասեր.կովի մէջ՝ որ միշտ կը յամառի առաջին կարգին վրայ մնալու եւ այնքան օգտակար, յանձն նոնու այնքան արտասովոր, նոյն իսկ ուլտրան նորութեանց մեծալուրջը իր ձեռքը պահելու։

Ապահովաբար չտեսնեան պիտի ըլլան քանի մը ընդհանուր տեղեկութիւններ այդ վարժարանին նկատմամբ՝ որ չատ դարձնեան ուշով մը հիմնուած է, եւ որ բուռն վերանորոգութեանց առարկայ կը դառնայ։ Ի եւ նոր ուսուցիչի կրթական շրջանակներուն մէջ։

Վարժարանը բացուած է Բիվվէնոի (Մ. Նահանգներ) մէջ, եւ գոնէ այնպէս արտաքոյ կարգի հմտարութեան մը արժանացած է։ Զեռնարկողները ոգուած են սա գաղափարէն թէ չատ ծնողներ յանձն բոլորովին թերի կրթութիւն մը միայն ստացած են, եւ իրր թերեւիրթ՝ չեն կրնար պէտք եղածին պէս վարել իրենց զաւակներուն դաստիարակութեան գործը։ Անոնց ալ հասկնալն են սա ճշմարտութեան թէ ազգ դաստիարակութիւնը միայն դպրոցին չի պատկանիր, թէ ծնողներն ալ կարեւոր դեր մը պէտք է ունենան այդ կարեւոր ու ամենանրարժէք գործին մէջ, ուրեմն կանխուած է սերունդներու բարելաւման ու գեղեցկացման խնդիրը։

Պիտի ըսէք թէ ծնողաց ուսումն ու գիտութիւն տարվեցնելը եթէ ոչ անօգուտ՝ գոնէ չատ գժուար է. այնքան դժուար որ կարելի չպիտի ըլլայ իրականացնել մը ձեռք բերել. եւ ուրեմն թերեւ կը հարցնեն թէ ինչպէս ոչ ոք կարող դաստիարակներ պիտի դրուին իրենց արամադրութեան առակ։

Գալով գործնական վարժութեանց՝ ուրեմն պիտի կրնան տարվել գծագրութիւն, ինչ որ այնքան անհրաժեշտ կը դառնայ չատ մը ասպարէզներու մէջ։ Պիտի տեսնեն նաեւ ամէն տեսակ անհրաժեշտ ծանօթութիւններ, որպէս զի ի վիճակի ըլլան դերքի բարձրացում տալի լիաբան ամուսիններ, հեռաւորաբար նաեւ տալի բարեկեցութիւն հասարակութեան։

Իսկ կիներուն պիտի տարվեցնեն մասնագիտական նորանոր ուսումնութիւններ, տեղեկագրութիւն, կար ու ձեւ եւ ամէն կարգի տեղի աշխատութիւններ, որոնց մէջ ինքնին այնքան հմտացած է ամերիկացի կիներ, մանաւանդ բարդատարար եւրոպացի կիներ։

Ինչպէս կը տեսնուի, դպրոցը կրնայ պէտք օգտակար պիտի ըլլայ։ Մէկ կողմէ տերունդներու բարելաւման պիտի նպաստէ, եւ միւս կողմէ՝ երկու տեսակ ծնողներու համար բարիքի աղբիւր մը պիտի դառնայ, տանց տարվեցնելով տրհատներ, եւ կամ արհեստներու հասարելագործութեան ծառայող ուսումներ։

Ասոր համար արդէն այնքան հմտակ բաւութեամբ զբաղուած է Բիվվէնոի մէջ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՆ ՎԻԿՏՈՐԻ ՄԷՋ ՄԱՀԸ

Անգլիոյ վիկտոն գրականութիւնը իր ամէնէն նշանաւոր ու հմտալի ներկայացուցիչներէն մէկը կորսնցուց յանձին Տիկին Բրէգիի, զոր ամէն ոք կը ճանչնայ Ճօն Օլիվըր Հօպս անուամբ։ Թէեւ երեսունչորսնը տարեկան ու կեանքի չորեքին դեռ բոլորած, սակայն մեծ հռչակ հասած էր իր գրական մեծ ու կարգալի գործերով, որոնք իր անձին պէս յանկուցիչ էին։ Մանչերու եւ արցունքներու մէջ հանդչեցաւ Օֆելիայի պէս։

Մասնդով Ամերիկացի էր, եւ թերեւս այդ պատճառաւ խորհրդաւոր հմայք մը կը ծորէր իրմէ։ Գեղեցիկ տեսք էր, իմացականութեան այդ անհնարն սոսանքին մէջ, որ կարծես մոլորած է Մ. Նահանգաց քաղաքներուն դժգոյնին ոգեղէն մէջ, եւ ծանրաբեռն, վարդագեղեցիկ, ինքնամփոփ երեւոյթ մը ունի։ Իր ծնողքը անգլիական հին ընտանիքներէ սերած էր. անտարակոյս առով կրնան բացատրուիլ իր նկարագիրն ու ազանդը։ Մանկութեան օրերուն, մայրը խելացի գտնուած էր՝ զարգնալով իր ազկան ինքնատիպ ու ցիր մը սանձարձակ երեւակայութիւնը, որ ամէն Ամերիկուհիի լատուկ է ցիր մը։ Այսպէս, կանուխէն, կարգի կանոնի ստիպեցաւ, պահելով հանդերձ անգլիական ցեղին յատկանշական ոգին, որ լարդ կ'ընծայէ արդար, վայելուչ եւ օգտակար բաներուն։ Երեսնամեայ թիւնն ալ մարդն պէս կանոնաւորութեան լուծին տակ մտաւ։ Ու այդ ամէնը ձուլուեցաւ գրաւիչ հրաշալիի մը եւ նուրբ խմբականութեան մը մէջ։

Իր մանկութեան բարեկամներն եղան Տիքենսէնս եւ Թեքերէյ։ լաւ բարեկամներ ուրեմն թէ՝ կը դիտէին եւ թէ կը գնահատեին։ Իր բարի գիրքը, նորատ ազնիկ եղած ատեն, «Տովիա Բրէյեր Ֆիլտի» ոգուր ու տխուր պատմութիւնն էր, որ չատ կը նմանի Ա.Ֆոն Տօռէի «Ձեզ»ին։ Մանի այդ բարեկամութիւնները ներքեւ զատ բարեբաղդութիւնն ունեցաւ Գ.Թոռնի պէս քաղաքի մը մէջ գտնուելու որ համալսարանական ոգիով ապրուած է։ Հոն կազմակերպուեցաւ իր նորանիշ միտքը։ Գաղութնէն անցաւ Բարիզ, լեռ լեռնան, ուր հմտութիւն ձեռք բերաւ լուսոյն ազբիւրներէ։ Այսպէս, 18 տարեկանին, չատ լաւ ուսումնասիրած էր եւ ամէն բանի վրայ տեղեկութիւն ունէր, մանաւանդ գրականութեան մէջ, որուն նկատմամբ մասնաւոր եւ անդուլ հակում մը կը զգար։ Այդ միջոցին Գ. Բրէյեի տնան մարդու մը հետ ամուսնացաւ։ Զոյգին խօսքնց այդ ամուսնութեան վրայ, որ գժբախտ վախճան մը ունեցաւ։ Բիլ տան. նէն բաժնուեցաւ ամուսնէն։

Զարմանալի բան, թերեւս այդ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծութեան չնորհիւ է որ անգլիական գրականութիւնը փայլուն ազանդի տեր կին վիպագիր մը ունեցաւ իր մէջ։ Եթէ երբեք երկանիի ըլլար Տիկին Բրէյեի, թերեւս պիտի հրատարէր գրէլ։ Դժբաղդ կին, իր թարուն զգայնութիւնը յաչուրդ փնտռեց գրական գործերու արտադրութեան մէջ, լուսաբար եղած ըլլալով իր կնքած ամուսնութիւնէն։ Զուգադիպութիւններու եւ դիպուածներու այդ շղթայէն առաջ եկաւ գեղեցիկ գործերու շարք մը։

Բառնլէյրս տարեկան՝ նոր նորատ ազնիկները, մանաւանդ Ամերիկուհիները, հանդիսանալ, ծնծղալի եւ ամուսնանալ դառ ուրիշ բանի վրայ չեն խորհիր, Տիկին Բրէյեի, այդ տարիքի մէջ հրատարակեց իր առաջին վէպը. Ճօն Օլիվըր Հօպս անունով որ երիկ մարդու անուն էր, չի գիտցուիր ի՞նչ պատճառաւ։ Այդ վէպին խորագիրն էր «Բիլ մը լուսնի եւ բարոյական»։ Գրքարանի տիրոջին միջոց պատմութիւն մը չէր այդ վեպը, որուն նմանները չատ կը յորինեն այսօրուան գրագէտ կիները։ Սիրոյին ինքնակենսագրութիւն մըն ալ չէր, նիւթ մը որով չատ դէր գիրքեր կը յորինեն դրոյ կիներ։ Գաղտնիք երգնծանման մեծ վէպ մըն էր, որուն վիպական հանգոյցը այնքան ուշադրաւ չէր, բայց ոճի ու արտայայտութեան տեսակէտով ուշագրաւ կը հանդիսանար։ Ոչ ոք հաւատ ընծայեց թէ կին մը եղած ըլլար անոր հեղինակը, որ իր գրական ուղին կը փնտռէր։ Ասոնցմէ, համոզուած էին թէ այդ վիպագիրը ընդհանուր պիտի գտնէր իր գրական ուղղութիւնը, մեծ ու նշանաւոր վիպագիր մը դառնալով օրին մէջը։

1892ին, հրատարակեց «Թի Սինդրը Բօմէսի», եւ 1903ին՝ «Էյ Սիքիսի ի Թէմբիլնէս»։ Այդ երկու գործերով՝ մէ մրոյն իր տեսը լայնեց, ալ եւ իր գրական Թանկագին ձիրքերը։ Արդարեւ, գեղագիտական գիրքեր էին ատոնք, չատ զարգացած, գիտուն եւ նուրբ մտքի մը կողմէ յօրինուած։ Դիտելու բացառիկ կարողութեամբ մը օժտուած էր։ Տիքենսէնի գրելակերպը կը գործածէր, մանրաշնին նկարագրութեանց չրջանակի մը մէջ գնելով իր վիպական հերոսները։ Դիմագծութեան եւ գոյնի մէկ մեկ մանրամասնութիւն զանց չէր առնուած իր նկարագրականներուն մէջ։ Դիտելու ձիրքը ազատ ազատորէն գործած էր հոն։ Ուզած էր փոքր մասնաւոր Սան մը ելլալ, ու եղաւ ալ։ բայց Գալլագէր եւ Տիքենսէնի գրական ազդեցութիւնն ալ կը նշմարուի իր գործերուն մէջ։

1894էն սկսեալ, ամէն ամեա, մէկ մէկ հատոր հրատարակեց Տիկին Բրէյեի։ Իր արտադրելու կարողութիւնը հիանալի էր։ Գլուխ-գործոցը կրնայ համարուիլ «Լուսպերթ Օրանեն», որ լերիւրեալ պատմութիւն մը ըլլալէ աւելի իրական ոգեղծում մը է։ Այդ վէպին հերոսը ամէնէն կենդանի տիպարն է զոր նկարագրած ըլլայ երբեք Տիկին Բրէյեի։ Հիանալի դիմանկար մը է անիկա, բան իսկ Անգլիացիի տիպար մը, ազգասիրական զգացումներով ապրուած ու մեռնելու ատան դրական մարդ մէր։ Բազմանգամ Անգլիա ըմբռնեց թէ ո՞րքան հարգալ ու հիացիա էր այդ տիպարը։ Տիկին Բրէյեի այդ վէպին մէջ, բայց է նկարագիրներու հիշողութեանէն, լայն չունէ մը եւ զօրաւոր թափ մը կը տիրէ։

Իր միւս վէպերուն մէջ՝ ցիր մը կը կայ իր ոճանձած գործին ոճի։ Վերջինս դլուխները այնչափ լաւ գրուած չեն. հեղինակը յոգնած ու ուժասպառած ըլլալ կը թուի։ Ան է միակ թերութիւնը Տիկին Բրէյեի, որ իր գործերուն մէջ չարաշահական կերպով չի պահեր մեկնելու լայն չունէն ու թափը։ Մէյն «Մոսպերթ Օրանեն» զերծ մնացած է այդ թերութենէն։ Ան ինչո՞ւ համար այդ վէպը դեռ թափ է եւ միշտ պիտի դիմէ թէ՝ մէյն վիպագիր հարարութիւնը, այլ եւ արուեստագէտները եւ հաճոյքի տեր անձերը։

Տիկին Բրէյեի քանի մը ուրուն կատակերգութիւններ ալ գրած է։ Բայց հրապոյրը ժամանակ յատկութիւն մը կը դառնայ թատերական գործին մէջ, երբ իր ներկայ չունի աւելի դրական ձիրքեր։ Այսպէս՝ իր թատերախաղերը զուրկ են թատերական թափէ, բեմական ճշմարտութենէ եւ յատկութենէ։ Այդ պակասաւոր է որ իր թատերախաղերը լայնցութիւն չեն գտած, ամէն տեղ որ ձեռք զարկած է ցիր մը մթին ու ծանր նիւթեան, որոնք անյարմար կուգային իր հմտալի ու գեղարուեստական կանոնի ազանդին։ Սակայն, թերեւս կատակերգութեան ձիւղին մէջ մեծ լայնցութիւն գտաւ, երբ գրեց «Թի Ուիսսոմ օֆ Թի Ուոլդը»։

Այդ գրագէտ կինը, բայց իր գրական ոճի մասնաւոր կարողութենէն, գիշերգեղ ու բարոյական ալ օժտուած էր։ Հրապոյր կը մարմնացնէր իր վրայ։ Խոհակութեան մէջ կը դիմէր դիմացինը, իր անկեղծ չնչով, ուր արուեստակութիւն չկար բնաւ։

Ամբողջ ասոնցկինց տարի ալեռուցաւ, եւ երեսունչորսնը տարիներուն, գրական բեղուն գործունէութենէն մը լեռայ, կոնքահատ վախճան մը ի՛ունենայ, պատուական կնոջ մը ուրուական ներկայութեամբ։

ՍԵԽԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Սեխն ալ կեռասի պէս բանաստեղծներուն համարման արժանացած չէ։ Իրաւ է որ սեխը գրական պատգամ մը չէ, բայց ի փոխարէն փափկակերները յարդ կ'ընծայեն անոր։ Կարելի է ըսել թէ ամէն ոք կը շնահատէ սեխին համեղ ու խնդուքեա մրոյը։

Ժողովրդական չատ մը դրոյներ կը պատմուին սեխին վրայ։ Բայց լաւ սեխը Աստուծոյ մէկ նուէրն է։ Ոչ մէկ պատուղ կը հաւասարի անոր։ Ամէն դասակարգէ մարդ մեծ սիրով կը ղգայ անկէ։ Տիրբերիոս եւ Լուսի Ժ. չատ կը սիրէին սեխը։ Ռասրալ կը հաւատայ թէ Բոլ Բ. Գաղղ սեխի պատճառաւ անհանգստութեան վախճան է։

Ուրկէ եկած է այդ պատուական պատուղը։ Ասիոյ՝ Աֆրիկէի՝ Մարդ չի գիտեր։ Բայց սա լայնի է թէ Գոյներն ու Լատինները անիկա ժամանակներէ ի վեր կ'ուսնէին այդ պատուղը։ Շատ մը գաղտնի հեղինակներ գովեստով կը ներկայանան զայն։ Կալլենն նոյն իսկ բուսիչ լատինութիւններ կը վերագրէ անոր, ըսելով թէ կրնայ մարթը մարդել եւ բիւրերը անհետացնել։ Ժողովրդական բժշկութեան մէջ ալ բուսիչ լատինութիւններ կ'ընծայուին սեխին։ այսպէս՝ անոր կեղեւը կը բուժէ եղեր ալեքերան վարդերը, սեխին քերթուքը կ'ամրացնէ եղեր ատամներուն սիրիազիս հեւանդութիւնը։

Բայց սեխը պէտք չունի գովեստի, քանի որ իրր փափկակ ու համեղ պատուղ մը այնքան հաճոյք կը պատճառէ մարդոց քիմքերուն։

Արտաքին Լուրեր

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Նախարարապետ. — Հրաժարական լուրեր. — Գերմանիոյ քաղաքականութիւնը. — Ռեմ գեսը։

Ներքեւ կը ծանուցուի թէ Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով իւլանը պիտի հրաժարի։ Այդ լուրը կը հաստատեն գերման այն լրագրերը որոնք ընդհանրապէս ուղղակի են նախարարական չրջանակներու իրազեկութեանց։ Այդ լրագրերները կ'ըսեն թէ կայսրը Վիլհելմհաւէնի մէջ կը բանակցի ոչ թէ ուսուցարական նախարարին մէջ մը կը կարդալու եւ գաղթական նախարարութեան խնդրոյն համար, այլ նախարարական ուրիշ բարձր պաշտօնի մը մասին։ Նոյն թերթերը կը լրան թէ ուշադիր գիտցող մը համար Մարտիսի գերման դեսպան Գ. ֆոն Ռոսվիսի Վիլհելմհաւէնի գալուն չատ նշանակութիւն պարզուած մը է։ Մինչեւ գրոյցներուն հարկով, Ֆոն Պիւլով իւլանը պատրաստ է քաշուելով, ա. ւոր պիտի լսէրդէ Գ. ֆոն Ռոսվիս։ Գեսական ան մարդը ոչ ուներ Մարտի գործին բալոր թիւերը, իրեն լսէրդ պիտի ունենայ ան գիտնաշէջը որ ծանր պաշտօնը վարոց՝ պաշտպանելու գերմանական «Բիզ»ը Ալիեզերքի Դեսպանախարհուրդին մէջ, եւ զոյն առաջնորդելու միւս տերութեանց կողմէ նշանգրուած լուծման։ Ներքսական թերթ մը այդ առթիւ կ'ըսէ.— «Ի՞նչ հետեւանքներ ունի այդ առթիւ։ Ֆոն Պիւլով իւլանը՝ իր գործունէութեան մէջ ինչ գիտնի։ Ֆոն Ռոսվիս՝ իր ամենամեծ համակրութիւնը յայտնեց Ֆոն Պիւլով իւլանին եւ քանիցս իր անդրդուելի վստահութիւնը յայտնեց անոր, սակայն ասկէ չի հետեւիր թէ նախարարապետը պաշտօնէ պիտի չթաշուի։ Ալիեզերքի Դեսպանախարհուրդին առաջ, երբ Գերմանիոյ հասաստակ թէ նուրբագոյն ազանդները մէջը։ Մարտիսի գործերը մեծ մասամբ Գերմանիոյ ներքսական գործերն են։ Գերմանիոյ ներքսական գործերուն մէջ, Ֆոն Ռոսվիս ունի մեծ ազդեցութիւն։

լին նաւահանգիստի վերանոր. ոգելու ծրագրին իրականացումը սակայն գնալ մը կրնայ նկատուիլ։ Օ.Ջենկինսի մոտ նստածիկի մը ներքեւ եղած արիւնին մասին։ Ոմանց կարծիքով հարեւանցի քննութենէն եւ սակայն լուսնէն հաւատալով ուզեցին թէ Վասիլիոնի կողմէ հրեշային գինեպագուութենց մերժումը հակառակ է եպիսկոպոսներու մեծամասնութեան զգացումին։ Ցրտնոսական թերթ մը այդ մասին գրած է.— «Եթէ ուշադրութիւնը քննուի պապական ինդալը, ոա երեւան գալու թէ Պապ, երբ կ'ըսէ թէ գնեցեալ բանդութիւնները իրենց հրեշային գնեցեալ բանդութիւն կը դառնայ, ինչպես ասմանած է օրէնքը, համաձայն եպիսկոպոսներու քուէին, հիւրը դուած էր։ Այդպիսի եպիսկոպոսներու ժողովը մերժեց հրեշային գնեցեալ բանդութիւնները այն պայմանեալ մէջ, որոնցմով օրէնքը կ'ուզէ դանոնց ճանչնալ։ Միւս կողմէ եպիսկոպոսները ոա կարիքը ունենան թէ հրեշային գնեցեալ բանդութիւնց սկզբունքը, իրենց կողմէ ասմանուելիք ձեւով մը, ընդունելի էր։ Մանաւանդ Ֆիլիպէ-Բրիթ, Գլոսնոսի արքեպիսկոպոսը, ընդերակցութիւնց ծրագիր մը ներկայացուց, որ Վասիլիոն պիտի զբաղուի, թէեւ բնաւ չի համապատասխաներ օրէնքին պահանջումներուն։ Պապը, հոն թող իր կենդանի, Լիսիանոսներուն կը լանձնէ ասասն սիրել մշեղութիւնը հրաշքին կողմանակցութեան՝ օրէնքին կողմէ ասնոնց մասին որուան զգալ ուշադրութեամբ, եւ իրենց իրաւասութիւնը ասել, սակայն միւս կողմէ կը խորհի այդ կողմակերպութիւնը զերծ պահելու աշխատանքն իշխանութեան միջամտութենէն։» Ընդ վարիչներ հրեշային գնեցեալ բանդութիւնը Գ. Բոլ Մեյ էրէ ի՝ուզէ Նիկոլիոնի ու Գնեցեալ բանդութեան օրէնք մը, սա կրնայ հաստատել բանդութիւն։ Գ. Մեյնէ կը լրէ.— «Պապը կամ՝ էրի Նեկոլիոնն պիտի է, ուզածին պէս կը կողմակերպէ. իր իրաւունքն է։ Այդ պարագան Ֆանոցեանները ինքնուրոյն բանը չէ եւ չեմ ուզեր որ Ֆրանսայի օրէնքին Պապին կամ եպիսկոպոսներուն իրաւասութեանը ենթարկուի։ Ցրտնոսայի մէջ կամ՝ էրի Նեկոլիոնի ղեկավարութեանը եւ վարչութեանը համար։ Կ.ոսկան քննիչներու գաղափարը պարապ բան մը է։ Սրբ բաժանման օրէնք մը հաստատել ուզուի, վերադարձուելու օրէնք մը չի կողմէր։ Ֆրանսայի Գնեցեալ բանդութիւնը ի՝նչ իրաւունքով ի՝նչ ասանցի ներքեւ կնեղեցնի մը, ուրիշ բաժնում ելլալը ի՝ սարարել։ Եթէ ես բաժնուին, թէ՝ բաժնում մեր։» Մրցակցութեան բոլոր եպիսկոպոսներուն հաստատութիւնը զար հաշուեցին բոլոր թեմերու մէջ պապական գնդակի ընդունելու պահուն, ցոյց ուտի թէ բնաւ ասնասնամանութիւն չկայ։ Պապին եւ եպիսկոպոսներուն միջեւ։ Կասավարութիւնը անս չուշ բանաձեւ մը պիտի գրէ իրաւաբանական կարգադրութիւն մը ընելու համար։ Սակ Ֆրանսայի հարցերուն հասաւ ինչ բացի հարց հարցերու դիմումներ այն տեսակ վիճաբանութիւն ներ առալ պիտի բերեն, որպէս խնդիրը խոշորացուցման շուրջի մէջ պիտի մնան։ Եթէ օրէնքին ոգին իրաւունք լուսնեցան է, դիւրին պիտի ելլայ բոլորովին կարգադրութիւն մը ընել, որ երկիրներու թեմ ի պասեցնելու չատ եւ քանիներ ազգի կրնասուրդ ապահովել։»

—Սվիսերան տարեգրագրագրը, հանուսական դրութիւնն մը մէջ։ ցոյցով հոն դիւրն թէ կրօնութիւնը ազգայնացեալ է, կը լայտարարէ.— «Կրօնութիւնը լուսոս հասարակ չէ եւ թէ հոմանդութիւնն մը ասկուն գիտելի է։ Ա դ պայմաններուն մէջ հայիկական պառասխանատուութիւնը է, ասկայն պիտի կրնան արեւութեամբ ասել։»

—Սակրայոռ Հոմանօ պատասխանելով Բարէզի լրագրի մը սեղ հարցումներ, Վատիկանի ներսամարը կը սիրէ Ֆրանսայի եպիսկոպոսներուն գումարման վիճաբանութեանց մասին եղած լայնաբերութիւններ, նաեւ կը մեկնէ ան թոյլը թէ Վատիկան այլ-լրագրի հանիսա պատեհու գումարման քաւէն։ Սակրայոռ Հոմանօ կը հաստատէ թէ բանաստեղծ եպիսկոպոսներուն հաստատութեանը ներքեւ քաւէն չէր ներկայացուած, թէ ներկայացուած ասոնցի թ գիտութեանց զիսերուն եւ թէ ասիսկոպոսներուն պատասխանները դրիթէ մրցանակներ բոլորը բոլորովին ժամ զանգ։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՉԻԼԻ

Ալֆոնս ԺԴ ի այցելութիւնը. — Չիլիի մարտանաւի մը մէջ։ —Բաժանման։

Սպ.-Ամերիկեան հակամարտութեան ոգի ասոնցեան սրեալ-սրեալ օրս ան թուանոյ. «Ալֆոնս ԺԴ։ ոլոր գնաց Չիլի Ճկնկրայ—ասիուկսանս մարդասիրաբար, ամենս գուսան այցելութիւնը ասալ։ Արքայական բոլոր պատասխանները կը հանուելին վիճաբանի, որ հարցն ասանդարանի վրայ ելդ ամենայն։ Չիլիի դեսպանին կոչմէ ի չգալ նոսա հրամանատարին ու ազատասան՝ ամէնքն ալ հանդիսաւոր։ Նաւազարդն ալ բանուի կեցած էին եւ թնդանօթներ քսանմէկ հարուածներ։ Ալֆոնս ԺԴ. ալ-գնեց ազգայնի նաւը։ Ամենայն ինչ ասանցեան թնդանօթներ ազատ կիրառութեամբ ապահովեալ։»

—Ի մասոյ օգտակի գինը պիտի բարձրանայ Անգլիոյ մէջ, կ'ըսէ Սրամճատրս Ա ռամանան մէջ Անգլիոյ օգտակի ներքեւ ամենամեծ գրքատան ներս — Լէվզը Եզրաց Ճոն Բ.օ.ֆ.լա եւ Ռ դէթ եւ Ռ օ.ռն եւ Ռ.դէթ — ոլորտարանով մը ծանուցին իրենց լրամասդներուն թէ նախնական գնիներուն գինը բարձրացուցած ելլալով օգտակի գինը պիտի պահեն, իրրեւ ուիշառակ, Ալֆոնս ԺԴ.ի մասոյն նկատ մը, որ կը ներկայացնէ ազգայնա-լայնանութիւնը բաց ծովի մէջ նաւարկման պահուն. գնուած ենք ասանցեան նկարել ան Մարքիզի հոգին։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրանսական առաջարկիւնը Անգլիոյ մէջ։ —Շահեկան տեղեկագիր մը։— Ռումանական քարեկամ։ — Բամպակի հրապարակ։ —Անգլիոյ օգտակները։— Մեծարժէք նամակագրում մը։

Ֆրանսայի առաջարկան պաշտօնաթերթը էր վերջին թիւերէն մէկին մէջ կը պարտադրէ Լոնտոնի ֆրանսական դեսպանատան առաջարկան դպրոց Պ. Ժան Բէրթէի մէջ շահեկան տեղեկագիր մը։ Աւարտի տարբ գրեալ մասերը.— «Ո՛ր գան ասանցեանները ամենամանրամասնութիւնը, ունեցան սա եղրակացութիւնը առալ թէ գերման եւ անգլիական ժողովուրդներուն առաջարկան տարածման գլխաւոր պատճառներէն մէկը կը գտնուիս սա իրարու թեան մէջ թէ գրեթէ միշտ եւ գրեթէ ամէն տեղ, դերման ու անգլիական գործարարներէն, տարբ հրիներու մէջ իրենց ազգին պատասխանը ունին եւ թէ առանց դա, գէթ իրենց հրիներն նաւազ հեռաւոր տեղեր, իրենց արտադրութիւնները ուղղակի կը պատան հոն գանուող ներկայացուցիչներու միջոցաւ։ Ադրէն ցոյց տուած ենք թէ ո՛ր գան նպաստաւոր պիտի ելլայ Ֆրանսայի մը լանձնել գործարարի մը ներկայացուցիչի պաշտօնը։ Նաեւ ան մեծ ազգայնութիւնները որոնք առալ հրան գալ կրնա այդ ներկայացուցիչը տարբերի ելլալ, մանաւանդ եթէ այդ անձը, ինչպէս լսեցիր կը պատ.ի, հպատակ է այլ Գերմանիոյ։ Ուրեմն ազգայնները ֆ.ան ասանցեանսան դեմ էջ մրցին բրիտանիոյ հնարաւորութիւնները վերջ։ Այդ մասին Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ առաջ օրինակը բաւական է հաստատելու թէ ֆ.ռնսական գ.ոնարարներուն շատը կը պահանջէ ֆրանսայի ներկայացուցիչներ ունենալ Մեծ-Բ.իտանիոյ մէջ։ Ինչ որ ցնդեցնող կրնան պէտք էր ելլալ, դժբաղդաբար հիմա բացատրելու մը է միայն։ Այսու հարցնեն տեղեկութիւնն պիտի ելլայ ցանել թէ ֆ.ռնսական տարարդ գներ բ.ինեց երեւոյթը չեն տիրեր ու չունի լեռ ելեն։ Մ.դրանցով տեսնեն հասարակ ելլալ է որ առաջարկան ֆրանսայի ներ.ի.ցուցիչներ ունենան, բայց երբեմ ասոնց սառաց լաս փոքր թիւ մը ի՝ զ մոտ են Անգլիոյ մէջ։ Հիմա ալ թէեւ ասոնց թիւը սասը տարբ է վ.ր բարական ունելան է, ասկայն պէտք դրօնին չպի չէ, գլխաւորաբար անձնականներ մեռցած ուրիշ հանգիստներ մէջ տարբ գասնեն, ան, ի՝նչ-որ լանեանս թիւն մը տալ բերի հրատարակին վրայ։ Ամէն տարբ անձնականներ կը տարան իսանավարական տեղեկագրին։

—Ռումանիոյ մէջ մեծ գրգռանքներ պատճառած է ան լուրը թէ հարաւային Ամերիկայի հարեւան վ.ճ առաջաներ ոսկերչութիւն գրած են ռումանական քարտիզներ ասանցու Իպրահիմ, լատարիկայ ալ՝նան։ Գալց էլի մէջ կը լսուի թէ ասանցեան քարտիզը նաեւ հրաւիրուին Ամերիկայի մէջ ալ ապառաւ պիտի գտնէ։

—Հանդարտ գալ մը զարգնեցաւ, որ ոնդ ժամանակ ան սկսաւ եւ խնդ թիւրան ասանցեանները, Լէվզրուլ։ Մանչեսդրէն եւ Նիւ-Եորքէն հասած վերջին հեռագիրներ կը հաստատեն թէ բանվորի գինը բարձրանալու հնարաւոր է։ Հաւանական անիրաւութեան լուրեր կը հասնին Մ. Նահանգներու գործարանի մասին։ Թէրատէն կը հեռագրեն թէ տարի ը ծանր վեց տարի գործ ունեցած են մասնաւոր գործարանի մը մէջ։ Ամենայն ինչ ներկայացուցիչներ ունենալ թէ գործարանները գրեթէ ամբողջ գործ չունեն։ Ամենայն ինչ ներկայացուցիչը տարբերանց գրեթէ ամենայն ինչ

ԵՒԵՊՅՈՒՍԻ ՖՈՍՅԻՆ

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Ս. Փարեզեանի Ֆոսյին Ֆրանսերէն լեզուի դասընթացքներ կը տրուին Ֆրանսերէն լեզուի դասընթացքներ կը տրուին Ֆրանսերէն լեզուի դասընթացքներ կը տրուին

Լեան. Մանրամասնութիւնները տես՝ Ֆոսյին։

ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ

Գրաբար Բարիզեան, օրագրատ

18 Օգոստոս. 1906

Ֆրանսիսկ Ծարար, Ֆ. Փափազեան

Բանաստեղծ Լուսաւորչի։

Ս. Ս. Ս.

Ս. Բեռնար Հոլանդական

Ս. Բեռնարդ Հոլանդական

Ս. Ս.

Ս. Լ. ԱՍԻՐԵՆ.

Ս. Ս. Ս.

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

11,000,000 օսմ. ոսկի կամ 250,000,000 ֆրանֆ դրամագլուխով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Գոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ Ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Առալիա, Առանա, Այամն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էսքիշեհիր, Գազա, Գապա, Գալաթիա, Գրանտ, Դամասկոս, Դարթմունդ, Բավլա, Տէրէ Ագաճ, Իսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնակա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլի, Մանսուրը, Նիքոսիա, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսուն, Սրվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւտարի։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գանթ-գարան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բիլիցա) պահուստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը գրէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չեքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կրօնական եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, տակառականաց հրամաններ կը գործադրէ, գանձագրաւ տեսակ դրամներ կը փոխէ. կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր ուսադիր կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ օսմանեան կամ օտար, տեսակաւորման կամ կրծելու։ Արժեթուղթերը կը պահուին Զեյթունա տրիզամարերու մէջ՝ հատուցուած մասնաւորապէս յիսուն Տիլլերու մէջ (պէճանով եւ մեքենայի ամրացումով), որոնք կուտան լաւագոյն ապահովութիւն կ'ընծայեն։ Ընդունիչը մը կը լանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ եղած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պոլսանպէտ կը գանէ, առանց մէկնարդելեաց, ուսադիր տրուած արժեթուղթերուն կուպոնները։ Դ. Գալաթայի մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ գանձելի կուպոնները համար չափաւոր միջնորդեալ մը կ'առնուի եւ բանալ փոխանակագիրն համաձայն։ Անոր տարի հաշուն կ'ենթադրի պատմանաժամի կամ գանձումի օրուան փոխանակագիրով։

Ժամանակին գանձուելու համար՝ ստանդարտ արժեթուղթերուն կուպոնները պատմանաժամէն 20 օր առաջ կը կուրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր ուսադիր արժեթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր տրուած ամանաթի գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն եւ Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Իզմիր, Գէրլիք, Եւսլէ, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Ամիէնս, Գերլին, Գրիւսէլ, Հաամ, Վիէննա, եւայլն։ Տեղեկութիւններ ստանալուն արտադրութեան համար դրուած է, կամ իր հաշուին տրուած, Կ. Գալաթայի մէջ։ Այն յանձնարարները, որոնց արժեթուղթերը է տակ դրուած են այդ գործակալութեանց մասնաճիւղերուն եւ թղթակիցներուն մօտ, իրենց իրենց խնդրանքի վրայ, դանուած տեղերէն տանել կամ է բնոյ հաղորդել դրկել։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ տարբերակաւոր հրամաններ մեր եւ օտար հաղորդակցութեանց վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ դանձելի կամ պարտամանաժամով։ Հանրութեան արտադրութեան տակ կը դնէ, օրուան դնով, կորգ մը արժեթուղթեր, ինչպէս Ռումելիի երկաթուղիի, Սէլիսպոնան Գրեան Ծանրերի, Ծանրատանի Ազդ. Գանձարի պարտատոմսերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլն բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով լանձնելի են այս արժեթուղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը տանձնէ արժեթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ, փոխառնում, կարգներու հոգում, եւն., մասնաւոր ուշադրի մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշուեթղթով եւ լաւ չափաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամին առաջ կը դարձնէ կարգ մը սանձեան եւ օտար արժեթուղթերու կարգներ։ Իր Սնտուկներուն մէջ դանուած արժեթուղթերուն կարգներու կը մնայ. առանց միջնորդ չեմ. թէպէտ 4 % Օսմ. փոխառութեան պարտաթղթերու. 1901–1905թ 4 % Օսմ. փոխառութեան պարտաթղթերուն եւ Թիւնի Նաւահանգստին 6 % փոխառութեան պարտաթղթերուն կարգրոնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը կառուցած է՝ Էլմանիա Սանդարանի արժեթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու. անոնց Սանդարանի մէջ ընդունուած ցանկ կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'ուրախանայ բոլոր անոնք, որ հարցերով վերաբերեալ հարցերու վերաբերեալ, դիմեն է տալով նկատի կարուստ, դիմումներուն մէջ նշուած մէջտեղ, տալիս՝ դիմումներ ստանալ։ Ռ. պահպանութեան տակ. որ փոխանակուն է կը հաղորդուի ուղղակի։ 30 50

C^IE RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce

ԹՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՃԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութիւն Խրիմեան Հայրիկներու

Օգոստոս

Գշ. 15 28 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւօտ, Խարտանիլ, Միտիլլի, Իզմիր, Գիւշ, Թարագլուս-Նեմ, Գէրլիճ, Ծոփա, Բաղ-Սալիխ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։

Եշ. 17 30 Օտէսա ժամը 10ին առաւօտ։

Երե 19 1 Մէճիտիա, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։

16 Օտէսա ժամը 3ին իրիկուն։ 12 50

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՄԻՈՒ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեռլերպուրկ

Ընկերութիւնը իր նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արիւններու, համբարձութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստացեալ թարգմանութիւն դէմ։

Ընկերութեան գրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 ֆր.
Ծրագիրներու դումար	149,852,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած դումար	355,840,000 »
1904 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրին ու տոկոս	64,558,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններ համար դիմել

Կ. Գալաթայի մասնաճիւղին, Ագարեան խան, Վայսման, Ղալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Գալաթայի մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 2—50

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՅՑԱԿ

1906 Մայիս 15էն (Հ. Տ.) սկսեալ ցնոր տեսութիւն։ 11—50

Վոսփորեն կամուրջ

9 30 Արնվ. չնկ. պէյլպ. զուզ. պէշրթ.	4 Ա.հիս զնտ մնք չնկ պէյլ պշկթ
9 30 Ցթն. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. պշրթ.	3 եէնմ. մէսր. պլթա. Թրպ.եենք. սթն. միրկ. պէշկթ։
9 30 Ր.ա.զավագ եէնմրլ. մսպ. պէքտ. Թաչպ. ենք. միրկ։	3 45 Միրկ. Ր.հիս. պէպ. արնվ.գ.չ. օրթ.պէշկ.
9 30 Գէյր. բաշ. չպք. զանլ. ա հիսար. գնտ. պէշկթ.	4 4 Գէպ ար վ զրչ օրթ պշկ
10 40 Միրկ ր.ա.հիսար Գնտ Գէպ արնվ զրչ ։ր պէշկթ։	4 30 Ենմ. մզր. պլթտ. Թրպ. ենք. միրկ. ր.հիս. պէպ. պշկ։
11 Վնք Զէնկ պէ լ զուզ պէշկթ։	5 35 Ա.հիս. գնտ. Գէպ. արնվ. զրչ. օրթ. պշկ։
11 պէյր. բաշ. չուպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. պշրթ.	4 45 Գէյր. բաշպ. չուպք. գնլ. ա. հիս. զանտ. պէպ։
10 45 Ենմ. մէսպ. պէյրտ. թիրէն. Թարպ. ենք. սթն. միրկ. Գէշկ։	5 30 Վանիր. չէնկ. օրթ. զուզդ. պշկթ.
11 35 Միրկ. ր.հիս. պէպէք ուրնվ։	5 45 Թրպ. գէյր. բշպ. չպք. զանլ. ա. հիսար գնտ. պէպ։
11 45 Զէնկ. պէյլպ. զուզկ.	6 15 Ենմ. մէզր.պլթտ. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. ր. հիսար պէպ. արնվ. զուրչ. օրթ. պշկթ.
11 50 զրչ. օրթ պէշրթ.	7 15 Գէպ. արն. վնք. Զնկլ. պէյլ. օրթ. զզկ. պէշկ. զապ.
11 20 Ր.ա.զավաք եէնմ մզրպ պէյրտ Թար ենք մրրկ պէշկթ։	8 15 Ա.Ի. հիսար. զանտ. պէպ. արնվա. զուրչ. չէնկ. պէյլպ. օրթ. զուզ պէշկ. սկս։
2 30 Վնք չէնկ պէյլ զուզկ պէշկ։	8 15 Եէնիմ. մէսրպ. պէյրտ. Թարպ. ենք. սթէն. մրրկ. ր. հիսար. պէպ. արնավտր. զրչ. օրթ. պէշրկթաշ։
11 45 Գէյրզզ ,աշ սթն ր.ա.հ.ս գնտ պէպ անվ Դ.չ օրթ պշրթ։	8 5 Գէյզ. բաշ. ե ր. զանլ. մրրկ. ր. ա. հիսշ. գնտ. պէպէք վնք. զրչ. պէշկ։
12 45 Միրկ Ր.հիս պէպ։	7 50 Ր. ա. զավ. մէսր. պէյլ. Թրպ. ապզ. բաշապ. չ լպլ. զանլ. ա. հիսար. զանտ. վանիր. չէնկ. պէյլպ. զուզ. պէշրկթաշ։
1 Արնվ զրչ. օրթ. պշկթ.	10 21 Ար ավտր զրչ։
11 50 Ենմ մէս պլթտ ր ն Թար պլթ բաշ չպք գասլ ա.հսաթ գնտ պէշ։	9 55 Սթն. մրրկ. պէշկթ։
1 15 ա.հիս. գնտ. վնք.չնկ պէյլ. զուզդ. պշկ. Գապ։	10 Եէնիմ. մէսր. պէօյր. Թարպ. եէնիր Սթ։ Մրկ. ր.հիսր պէպ. արվտ. սրթ. պշկ։
1 Ենք սթն Գանլ մրրկ ր.հիս պէպ անվ զրչ օրթ պէշրթթ.	11 Մրրկ ր.ա.հիս գնտ պէպ արնվ Օրթ զզկ։
12 15 Եէնմ. ա.սպ. պլթտ. Թար. եէնր.	10 30 Գէյրզզ բաշ չպք զանլ ա. հիս գնտ չնկ պէշրկթաշ։
1 Ենմ մէս էյրտ Թար ենք մրրկ Գէշկ։	10 51 Արն վնք զրչ չէնկ պէյլպ Օրթ զզկ պշկ։
2 Մրրկ ր. հիսար պ.պ արն	11 40 Վնք. Զէնկ. պէյլ.
2 20 Գրչ. Սրթ զուզ ։	11 50 Թար պէյզզ բաշ չուպ գնլ։
2 15 Վնք. Զէնկք. պէյլ. պէշկթ.	12 3 Մրրկ. Ր.Ա.հիս. գնտ.
1 3. Թրպ Գէյզզ Բաշ Զաք գնլ ա.հիսար գնտ պէշրկ.	10 50 Ր.ա.զավ ենմ. մէսր պլթտ Թրպ ենք մրրկ պէպ արնվ պէշկ։
2 40 Ա.հ.սար զանտ վնք չէնկ գէյլ զզկ պշկ։	12 55 Գէշկ. Իսկ.
1 Ր.ա.զվգ. եսիմ. մէսր. պլթտ. ենք. սթն. մրրկ. պէշկ։	
2 45 Մրրկ ր.հիս պէպ անվ զրչ օրթ պշկթ։	
3 30 Վնք չնկ պէյլ պշ։	
3 չէզզ. բաշ. չուպլ. զանլ. ա. հիսար. գնտ. պէշկ.	

Կամուրջեն Վոսփոր

10 25 Գշկ պէյլ չէնկ վնք։	7 5 Գէպ. զանտ. ա.հիսր. մրրկ. գնլ.չպք.ենք բաշ. Գէյլթզզ։
10 15 Գէպէք գնտ. ա.ր.հիս.	6 15 Գապպ պշկ զզկ պէյլ չնկ արն վնք պէպ։
10 45 Ր.հիս մրրկ։	6 45 Գէշրթ. զուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնավ. գէպ. գանտ. ա. ր.հիսար
10 50 Գէշկ. զ.կ օրթ պէյլ զրչ։	7 45 Գշկթ. օրթ. զրչ. արն. պէպ. ր.հիս. մրրկ. սթն. եէնք. Թրպ. պէօյր. մէս. եեմ.
11 15 Գէշկթ. օրթ զրչ արնվ. պէպ. ր. հիս. մրրկ. սթն. ենք. Թրպ պէօյ. մէս. եէսմ. ր.ա.,ավ։	8 45 Գշկ. զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիր. գանտ. ա. հիսարր. գանլ. չու. բաշ. պէյզզ.
11 5 Գապ զուզ Սրթ պէյլ չէնկ արնվ Գէպ գնտ ա.ր.հս մրրկ։	8 50 Գէշրկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ր.հիս.մրկ. սթն.
11 5 Գէշկթ սպտ պէյլ չէնկ։	9 15 Գշկ. Մրրկ ենք Թար պէօյ մէս եէնմ ր.ա. զավագ
11 50 Գէյլ չէնկ վնք	9 20 Գէշրք Օրթ զրչ արն պէպ գանտ ր. հիս. մրրկ սթն։
12 Գշկ. զուզկ. պէյլ. չէնկ. գանտ.ա.հիսար գանլ. չուպ. բաշ. պէյզ. Թար։	9 50 Օրթ գու ա վտ։
12 20 Գէշկ. օրթ. պէպ. գանտ ա.հիս.	10 5 Ենք Թար Գէյրտ մէս եենմ։
12 30 Դրչ. ,ենվ.	9 40 Գէշկթ. Գզկ. պէյլ. չնկ. հնր. գնտ ա.հիս։
12 40 Գէշկթ. զզկ օրթ գէյլ պէպ գանտ. ր.հիս մրրկ։	10 25 Գէշրթ. գանտ. ա. հիս. գանլ. չու. բաշ. պէյր. բնսն. մսպ. ր.ա.զավ։
1 Գապ. պշկթ. օրթ. զրչ անվ պէպ ր.հիս մրրկ սթ Ենք Թար Գէյրտ մէս եենմ	10 15 Գէպ ր հս մրկ.
1 30 Գէշկթ. սպիտ.	10 40 Գշկթ. մ.կ սթն ենք Թար պէյր մէս եենմ
1 30 Սպիտար զուզկ. պէյլ չէնկ գնտ ա։ հրս գանլ չու բաշ պէյրսպ	10 20 Օրթ. Գու անվ վնք։
1 5 Գապ Գշկթ. օրթ. ասվ պէպ ր.հիս մրրկ։	10 30 Գշկ. Գուզկ. պէյլ չէնկ
2 Գանտ ա.հիս։	10 30 Գապ Գշրթ. Սկիտ.
2 30 Գէշկ. սրթ. զրչ արնվ. պէպ. ր.հիս. մրրկ. սթն ենք թ. ր պէօյրք. մէս. եենմ.	11 5 Գէշկ. պէյլ չէնկ վնք
2 35 Գուզկ. Սրթ. ր.հս մրրկ,	11 15 Գշկ. միկ սթէն ենք Թար պէյրտ մէս եենմ։
3 Գէյլէր չնկ վնք։	11 Գէշկ. օրթ. Գ.ս չ. անվ. պէպ. գնտ. ա. ր.հիս մրրկ. գնլ չպք. բշպ. պյրզզ.
3 15 Գշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա.հիս. գանլ. չպուզ. բշպ. պէքզզ.	11 35 Գէշկթ. գանտ. ա. հս. գանլ. չու. բաշա. պէյրզզ
3 3. Գապթ. Գէշկթ. գուզկ. օրթ. ,էյլ չէնկ. արնվ. վնք. գանտ. ա. ր. հ.ս. մրրկ. գանլ. սթն ենք. բշպ պէյրզզ Թար։	11 55 Գշկ. մ.կ. ենք. Թար պէօյր. մէս. եէնմ։
4 15 Գէշկթ. օրթ գուչշ արնվ պէպ ր.հ.ս մրկ սթն ենք թար պէյր մէս եենմ։	11 45 Գէշկթ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ր.հիսար. մրր. սթն. եենմ։
3 50 Ա.Ն. պէպէք	11 50 Գուզ. պէյլ. չնկ. վան. պէպ գնտ.
4 30 Գշկ. գ.կ օրթ զրչ վնք։	12 20 Օթթ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միկ ենն։
5 Գէշկ. գուզկ պէյլ չէնկ վնք գանտ ա. հիս. գանլ չաք բաշ պ յր թար պէյրտ մէս եենմ	12 30 Գշկ. գնտ. ա.հս. գանլ. չու. բաշ. պէյզզ
4 55 Գէպ գանտ ա.հիս	12 25 Գէշրկ. զզկ. պէյլ. չէնկ. գրչ արնվ.
6 Գէշկթ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. եէնք. ,ր. պէօյր. սէս. եենմ. ր. ա. զավագ	12 35 Գէշրկ. եէնք. Թրպ. պէօյր. մէս. եէնմ.

ՈՒՐԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՒՇԵՆԱՒԵՐ

Կամուրջեն Վոսփոր

2 Գէշկ ենք Թար պէյրտ մէս եենմ.	9 15 Եենմ. մէսրպ. Գէյրտ. Թրպ. ենք. մրկ պէպ. սնվ. պշկթ։
5 30 Գշկ. անվտ միկ ենք Թար պէյրտ մէս եենմ	10 45 Եենմ մէս պէյրտ Թար ենք Գէշկթ.
7 Գշկ. անվտ միկ ենք թար պէյրտ մէս եենմ	11 Մէս պէյրտ Թար Գէյրզզ բաշ չու զան ա. հս. գնտ. վան. չէնկ. պէյլպ, Գգկ. սկտ.

ՍԿԻԻՏԱՐԻ ԳԻԾ

Սկիւտարեն Կամուրջ

9 30 Գէշ կթաշ	5 30
10 30 Գուզկունճուք	6 15
11 10	6 45 Գէշրկ. Գապ.
11 50	7 30 Գէ ,ր կ.
12 20	8 15 Գէշրկ.
1 —	9 — Գ շրկ.
1 30	9 30 Գապ. Սրրթ.
2 —	3 35
2 30	10 5
3 —	10 30
3 15 Գապ. Սրրթ.	10 55
3 30	11 — Գապ. Սրրթ.
4 —	11 20 Գուզկունճուք
4 45	12 5
5 — Գապ. Սրրթ.	1 —

Կամուրջեն Սկիւտար

10 — Գէշրկթաշ	5 50
10 30	6 50 Գէշրկ.
11 —	7 35 Գէշրկ.
11 30	8 15 Գէշրկ.
12 10	8 30 Գապ. Գէշրկ.
12 20	9 —
12 40 Գգկ, (1 15)	9 45
1 20	10 10
1 50	10 30 Սրէն Գպ.Սկ.
2 20	10 35
2 50	11 —
3 20	11 35
4 — Գուզ. (4 20)	11 45 Սրրէն Սկտ.
4 — Սրէն Գպ.Սկ.	12 10
4 50	12 45
5 45	

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեպտեմբեր 20 բուսակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան գլխաւոր գրասենեակը, Ղալաթիա, Նալլը խան, Հէգարէն փողոց, Թիւ 14 Թէօրէրթիվ վճռաւորան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Գոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Գոլիս. Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Գալիպ Գաբու, Քրամուլիի համար, Թ. 40, մուտքատան մօտ։
Գոլիս, Մ. Մ. Ի. Սասոյ եւ Ռոսիդի, Եէնի խան Իսլամ խան, Գալիպ գաբու Թիւ 10։
Գոլիս, Ապտի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլեր փողոց։
Գոլիս, Գ. Ս. Ալմէլոզլու, Էմին-Էօնիւ, Գալիպ Գաբու, Իզմիր փողոց։
Գոլիս, Իհսան պէյ, Իզզէթ փաշա խան։
Գաղաթիա, Բեռամիլ էֆ., շուկայի հրապարակ։
Գաղաթիա, Մ. Ա. Անդէրսոն, Մաստաֆա Գաբու։
Գալիպ, Գ. Ս. Ալմէլոզլու, Գալիպ Գաբու։
Գալիպ, Գ. Ս. Ալմէլոզլու, Գալիպ Գաբու։
Գալիպ, Ռ. Սամսոնի։
Գալիպ, Ռ. Սամսոնի։
Գալիպ, Ռ. Սամսոնի